

KROMPAŠSKÝ

SPRAVODAJCA

05/ 2019

Vážení spoluobčania

Každá vojna je vo svojej podstate nezmyselná, pretože najviac bolesti a utrpenia prináša nevinným ľuďom.

Druhá svetová vojna bola najkrvavejší a najbrutálnejší konflikt v ľudských dejinách, spôsobila smrť desiatok miliónov ľudí. Začala sa ako európsky konflikt Nemecka a anglo-francúzskej koalície, ale nakoniec sa rozšírila na väčšinu národov sveta. Najčastejšie uvádzaným dátumom začiatku druhej svetovej vojny v Európe je 1. september 1939.

Koniec vojny v Európe nastal 8. mája 1945 kapituláciou Nemecka. V Ázii kapitulovalo Japonsko 2. septembra toho istého roku.

Celkové straty na životoch spôsobené druhou svetovou vojnou predstavujú takmer 72 miliónov ľudí. Straty civilistov predstavujú asi 47 miliónov, vrátane asi 20 miliónov ľudí, ktorí zomreli počas vojny v dôsledku hladu a chorôb. Vojenské straty predstavujú asi 25 miliónov, vrátane 5 miliónov vojnových zajatcov.

Druhá svetová vojna zanechala citeľné straty na životoch aj v Česko-Slovensku. Podľa údajov z Vojenského historického ústavu predstavovali celkové straty na životoch asi 350 000 až 360 000 tisíc obyvateľov. Z toho v koncentračných táboroch zahynulo približne 235 000 osôb,

z toho asi 149 000 židovského pôvodu. V Česku to bolo asi 78 000 a na Slovensku 71 000 osôb.

Ak dovoľíte uvediem Vám úryvok z jedného článku, v ktorom sa hovorí o utrpení väzňov, najmä židov v Osvienčime.

Väzňov do táborov dopravovali vlakom. Do Osvienčimu chodili aj niekoľkokrát denne vlaky so šesťdesiatimi i viac voňami. Boli to dobytčie vagóny a nezriedka bolo v jednom natlačených stopäťdesiat ľudí. Po príchode do tábora sa konali selekcie. Všetci vystúpili z voňov a táboroví lekári ich triedili na dve veľké skupiny. Do jednej zaradili väzňov schopných pracovať a druhej skupine povedali, že idú na hygienickú očistu a zdravotnú prehliadku. Muži, ženy, deti, starci sa zoradili do päťstupov a po cestičke vysypanej popolom (ľudským popolom z krematórií) postupovali k obrovskej podzemnej miestnosti. Na tabuli bol nápis vo viacerých jazykoch: Kúpeľne a dezinfekčné priestory. Všetci sa museli vyzliecť, dostali mydlo a číslo vešiaka, kde si nechali šaty a potom vstúpili do samotnej "kúpeľne". Systém bol teda dokonale prepracovaný a navrhnutý tak, aby väzni až do poslednej chvíle nevedeli, čo sa s nimi vlastne bude diať. Chvíľu sa čudovali nad nezvyčajným výzorom

pokračovanie na strane 3

str. 2
Stavanie mája

str. 3
Pokračovanie zo str. 1

str. 4
Deň Zeme

str. 5
Čistenie lesov

str. 6
Ministerka vnútra Denisa Saková

str. 7
Slávnostné otvorenie cyklotrasy

str. 8
Turistický pochod krompaškými vrchmi

Stavanie mája v Krompachoch

Každoročným zvykom v Krompachoch je stavanie mája. Posledný aprílový deň v našom meste sa pravidelne nesie v duchu jarných tradícií, ktoré sa oplatí zachovať a udržiavať.

Jednou z tradičných akcií je aj nočný pochod na trase Krompachy – Prešov, ktorého sa aj tento rok zúčastnilo niekoľko

Máj už zdobí naše mesto.

Foto: šim

desiatok odvážnych turistov. Tí museli absolvovať 50 km dlhú trať v noci z 30. apríla na 1. mája. Trať pravidelne vedie z Krompách do Margecian, ďalej cez Ľubovec, Kvašnú vodu až do Prešova.

Májové oslavy v Krompachoch odštartovali sprievodom domácich folklórnych skupín. „Povinnosť“ stavania mája aj tento rok pripadla skúseným chlapom z folklórneho súboru Krompašan a dievčatá zdobili pestrofarebnými stužkami korunu stromu, ktorá symbolizuje krásu a vitalitu žien – nositeľiek života. Pravú ľudovú atmosféru podčiarkli nielen folkloristi z Krompašanu, ale aj ich mladší kolegovia z detskej folklórnej skupiny Krompašanček.

Neodmysliteľnou súčasťou jarných osláv v Krompachoch je aj odomykanie fontán, ktoré súvisí so symbolickým odklíňaním krompašských prameňov, a tak pani primátorka spoločne s deťmi z detského folklórneho súboru Krompašanček odomkli fontány v meste.

Dobrá nálada sa mestom niesla aj počas nasledujúceho sviatočného dňa. Pekné slnečné počasie dotváralo príjemnú atmosféru počas prvomájového posedenia pri hudbe v Piller kaštieli, kde sa o dobrú náladu postarala hudobná skupina SilverMusic.

Mgr. Lucia Ďorková

Odomykanie fontán sa stalo v meste tradíciou.

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Narodenia za mesiac: apríl 2019

Gabčová Iveta
Gáborová Tamara
Horváth Oliver
Kudelka Adam
Kušniráková Viktória
Lacko Kelman
Pokuta Ondrej
Žaludeková Klaudia

Úmrtia za mesiac: apríl 2019

Hanušovská Ružena
1934 – 2019
Hoppej Ján
1939 – 2019
Jendruch Štefan
1930 – 2019
Lukáč Marcel
1966 – 2019
Macková Agnesa
1952 – 2019
Nerodoliková Darina
1943 – 2019
Neupauer Ján
1949 – 2019
Schmidt Ondrej
1939 – 2019

V mesiaci máj
dožijú sa životného jubilea
70, 75, 80, 85, 90 rokov
a viac títo občania
nášho mesta:

Bača Miloš
Cehlár Imrich
Debreiová Oľga
Fabiánová Mária
Gulová Mária
Jánošíková Mária
Lörinc Ján
Marasová Anna
Masaryk Štefan
Polačeková Mária
Remiášová Mária
Rodzik Urban
Rychnavský Ábel
Rusnáková Kvetoslava
Sobotová Katarína, Mgr.
Vojteková Elena
Vyšnická Helena

pokračovanie zo strany 1

sprchárne a potom cez niekoľko otvorov v strope spadli dnu zelenofialové kryštáliky vysypané z plechovky s nápisom Zyklon B. Za niekoľko minút sa všetci udusili. Vzníeva úplne cynicky, že cyklón B vysypali do komôr ľudí, ktorí mali na oblekoch znak organizácie Červeného kríža. Niekedy sa selekcie nekonali a celý vlak skončil v plyne.

V Osvienčime boli štyri veľké plynové komory, každá s kapacitou dvetisíc, neskôr až tritisíc ľudí. Celkový počet obetí Osvienčimu nie je presne známy, lebo sa nerobila vôbec žiadna evidencia ľudí, ktorí šli z výstupnej rampy priamo do plynových komôr. Na norimberskom procese povedal Höss pri svojom svedectve celkom chladne číslo dva a pol milióna. Neskôr Adolf Eichmann v izraelskom väzení udáva počet štyri milióny. Toto číslo sa zdá pravdepodobnejšie, lebo k nemu nezávisle dospelo viaceró ľudí, a takto približne ho vyrátali aj väzni pracovnej časti tábora, ktorí žili v táboře dlhé roky a prežili.

V Európe už zavládol mier, avšak v Ázii a Tichomorí stále prebiehali kruté boje.

Vojna sa ukončila až po zhodení Američanmi dvoch atómových bômb na japonské mestá Hirošimu a Nagasaki.

Šiesty august 1945, osem hodín pätnásť minút. V Hirošime svieti slnko, je krásne. Práve to rozhoduje o jej ďalšom osude. Ničivý koniec je blízko... O chvíľu na toto slnečné mesto dopadne "Malý chlapec". Japonsko, a s ním aj celý svet, zažijú svoju prvú atómovú bombu!

"Malý chlapec" hneď po dopade usmrtil asi 140-tisíc ľudí a ďalších 150-tisíc vďaka nemu zomrelo v priebehu pár dní či týždňov. 60 percent úmrtí zapríčinili popáleniny. Tisíccky Japoncov však zomierajú naďalej na rôzne ochorenia. Mnohí z nich v prvých dňoch po zásahu ani netušili, že boli zasiahnutí jadrovým výbuchom, a nie „bežnou bombou". Pravdu sa dozvedeli až z novín, s týždňovým oneskorením. Dalo by sa o druhej svetovej vojne a utrpeniach ľudí hovoriť veľmi veľa. Myslím si, že pre nás sú tieto slová jasné. Vyvolávajú hrôzu, strach a obavy.

Vážení spoluobčania, aj napriek tomu,

že na spomienkové stretnutia uskutočňované každoročne pri príležitosti ukončenia 2. svetovej vojny, sa spravidla nezúčastňujú mladí ľudia, chcem osloviť aj našu mládež.

Milí naši mladí, prosím uvedomte si, že nie vymyslené horory v amerických filmoch sú strašné. Strašná je naša minulosť. Strašné sú vojny a s nimi spojený hlad, choroby, utrpenie a bolesť. To nie sci-fi.

V skutočnej vojne niet takých hrdinov, ktorí utekajú pred smrtiacimi guľkami a všetky ich mŕňajú, vybuchujúce bomby naozaj zabíjajú ľudí a nie ich len odhadzujú, oheň je skutočný, aj hlad, smäd a plač detí. Aj plač ranených vojakov je skutočný. Plač matiek, otcov a sirôt je strašný.

Skutočná vojna nie je imaginárna hra na počítači, kde každý hrdina má niekoľko životov. Tu nie je rozhodujúca rýchlosť prstov na klávesnici, ale rýchlosť skutočne letiacej guľky.

Prečo sú rodičia nevšímaví k vlastným maloletým deťom, keď už aj za bieleho dňa, nielen v noci, prichádzajú domov podnapití a nadrogovaní?

Akoby sa niekde úcta k človeku a k životu vytrácala, rodičia akoby strácali záujem o výchovu svojich detí. Učiteľ v škole sa bojí učiť, pretože nemá pred rodičmi pravdu, lekári sa už obávajú liečiť a radšej píšu donekonečna správy, namiesto toho, aby sa pacientom viac venovali, obchodníčky sa radšej neozvú, pretože im kupujúci za každú maličkosť ihneď vynadajú. Policajti sa boja zasahovať, pretože častokrát páchatel' je hrdinom a poškodený sa musí obávať o svoj život, a úradník, ak ten vyžaduje len to, čo mu zákony, častokrát nezmyselné ukladajú, dočká sa len urážok a nadávok.

Vytráca sa empatia a súdržnosť medzi ľuďmi. Medziľudská láska, srdečnosť a ochota pomôcť už pomaly prestáva existovať.

Vážení spoluobčania, zaiste sa pýtate, prečo toto píšem. Sledujem tak, ako aj zaiste vy, situáciu, ktorá sa vyvíja na Slovensku, ale aj v iných krajinách. Bojím sa a pýtam sa. Ako je možné, že extrémistické strany u nás získavajú hlasy občanov?

Ako je možné, že čoraz mladší ľudia sú drogovovo závislí a užívajú alkoholické nápoje? Ako môže opätovne verejne vystupovať herec, ktorý nielenže užíval drogy, ale ich aj distribuoval?

Preto vás, skôr narodení, chcem poprosiť, aby ste s mladými ľuďmi viac rozprávali o minulosti a vysvetľovali im, čo znamenal fašizmus, a akú skazu priniesol pre celý svet.

Dejiny im budú zrozumiteľné iba vtedy, ak im o nej budú rozprávať aj rodičia a starí rodičia. Ak nebudú zahlcovaní len vymyslenými príbehmi a filmami, v ktorých život a zdravie nemá žiadnu cenu.

dokončenie na strane 4

dokončenie zo strany 3

Mladí ľudia budú mať úctu k sebe a k iným, ak im starší pôjdu príkladom. Ak ich budú viesť a vysvetľovať im, že **slová pravda, spravodlivosť a mier sú atribúty, ktoré existujú, ale sú veľmi krehké. Pri porušení každého z nich môže nastať katastrofa. Avšak najväčšou katastrofou bude, keď mier prestane a začne vojna, v každej podobe.**

Sme súčasťou európskeho celku, ktorý postavil svoje základy na hodnotách slobody, demokracie a spravodlivosti. Sme súčasťou európskeho celku, pretože sloboda, demokracia a

spravodlivosť sú aj našimi hodnotami. A boli hodnotami mnohých stotočných ľudí, ktorí pre slobodu, demokraciu a spravodlivosť žili aj umierali pred nami, a ktorým vďačíme za to, že písali naše dejiny statočne a so vztýčenou hlavou. Tak, ako si vojaci počas 2. svetovej vojny odvážne splnili svoje vojenské povinnosti, tak nech pred politikmi dneška stojí čestná povinnosť splniť si morálne záväzky a povinnosti voči občanom Slovenskej republiky.

Stretnutím pred Pomníkom oslobodenia sme si uctili obeť všetkých stotočných mužov a žien, ktorí darovali to

najcennejšie – vlastný život, aby po šiestich rokoch neistoty a hrôz priniesli nám koniec vojnového stavu, ktorý v našich končinách trvá už 74 rokov.

Nech teda posolstvo 8. mája je pre nás predovšetkým dňom, keď vzdávame úctu, tichú spomienku, ale súčasne ospravedlnenie všetkým, ktorí verili v nový začiatok a bojovali zaň. Naša vďaka im patrí za oddanosť a najvyššiu obeť. Česť ich svetlej pamiatke.

*Ing. Iveta Rušinová,
primátorka mesta*

Pochváľte sa svojim balkónom či predzáhradkou a zapojte sa do súťaže

Primátorka mesta Krompachy Iveta Rušinová vyhlasuje súťaž o najkrajší balkón, predzáhradku obytného bloku, inštitúcie, rodinného domu.

Zúčastnenci môžu fotografie svojich rozkvitnutých balkónov a záhrad zasielať priebežne na oficiálnu facebookovú stránku *Mesto Krompachy - oficiálna stránka* alebo na e-mailovú

adresu: sekretariat@krompachy.sk.

Súťaž bude trvať od mája do augusta 2019. Verejnosť bude prostredníctvom Facebooku hlasovať za najkrajší balkón, predzáhradku obytného bloku, inštitúcie či rodinného domu a absolútneho víťaza vyberie komisia životného prostredia Mestského zastupiteľstva v Krompachoch. Na

Krompašskom jarmoku budú známe mená majiteľov tých najkrajších balkónov, lodží a predzáhradiek.

Vďaka Vám budú ulice nášho mesta krásnou pestrofarebnou rozkvitnutou záhradou.

Zdroj: www.krompachy.sk

Deň Zeme

Naša Zem má sviatok 22. apríla, a preto je pekné ju obdarovať. Rozhodli sme sa pre ňu pripraviť darčeky v podobe environmentálnych aktivít.

Žiaci našej školy sa pod vedením koordinátorky environmentálnej výchovy Mgr. Vladimíry Petrovskej zapojili do zaujímavých aktivít. Žiaci 8.Aa a 8.B sa ráno vybrali po panelovej ceste na Plejsy. Vyčistili lesnú cestu od odpadov a zistili, že nezodpovední občania naozaj znečisťujú prírodu vyhadzovaním plastov, papierov a starých nepotrebných vecí. Žiaci vyzbierali niekoľko vriec odpadu. Práve v tento ekologicky motivovaný sviatok je dôležité poukazovať na ničenie a znečisťovanie životného prostredia našej krásnej prírody.

Žiaci prvého stupňa zložili Sľub ochranca Zeme, kde sa naučili, ako separovať odpad. Pre žiakov druhého

stupňa boli pripravené stanovišťa, kde plnili úlohy týkajúce sa ochrany životného prostredia, ochrany vody, šetrenia energií, triedenia odpadu. Žiaci navrhovali, ako by mohli prispieť ku každodennej ochrane životného prostredia: Takto chránim životné prostredie ja. Praktickými úlohami na vyučovaní žiaci mali možnosť stotožniť sa s myšlienkou, že ochrana životného prostredia je nevyhnutnosťou pre zachovanie našej planéty.

Cieľom aktivít bolo pripomenúť žiakom dôležitosť ochrany životného prostredia a našej Zeme, aby sa nám tu žilo lepšie, zdravšie a hlavne čo najdlhšie v neznečistenom prostredí.

*Mgr. Michaela Micherdová,
ZŠ s MŠ Maurerova*

Podakovanie

**Ďakujem za lekársku starostlivosť
pani primárke**

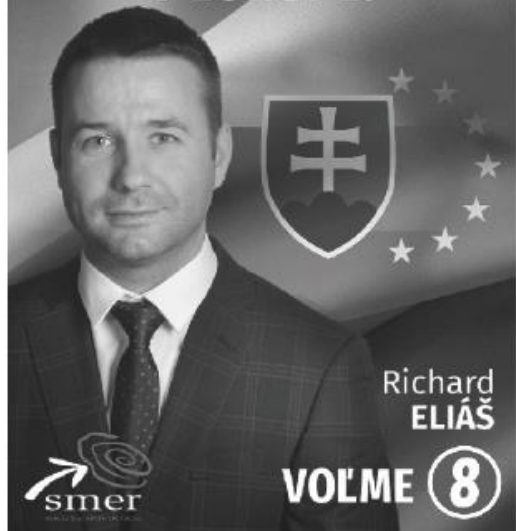
**MUDr. Eve Böhmerovej a
celému personálu interného
oddelenia
v Nemocnici Krompachy.**

S úctou, Daniela Sakmarová

**Veľké ďakujem patrí celému
Chirurgickému oddeleniu
v Krompachoch
za príkladnú a profesionálnu
starostlivosť počas
mojej hospitalizácie.**

Želmíra Gulová

INZERCIA

Som jeden z Vás**SEBAVEDOMÉ
SLOVENSKO
V EURÓPE!**Richard
ELIÁŠ**VOLME 8**

Volám sa Richard ELIÁŠ, mám 32 rokov a pochádzam z Prešova. Rovnako ako Vy, aj ja žijem na východnom Slovensku. Teraz máme jedinečnú príležitosť zmeniť pohľad na východ, aby sme ho dostali do väčšej pozornosti. Prichádzajú časy, kedy bude na pôde Európskeho parlamentu potrebné otvárať aj nové témy, ktoré zatiaľ otvorené neboli.

Európska únia a Európsky parlament nás často zahlcovali témami, ktoré však problémy Slovákov neriešil, ako napríklad veľkosť žiaroviek, príkon vysávačov, alebo neustála debata o letnom a zimnom čase.

Medzi moje hlavné témy patrí otvoriť a presadzovať nasledovné:

- **Výrovnať dôchodky a platy na Slovensku na úroveň štátov západnej Európy.** Ak máme voči EÚ povinnosti, je potrebné, aby sme mali aj

dôchodky a platy hodné člena Európskej únie.

- **Zabezpečiť dovoz produktov do Slovenskej republiky rovnakej kvality, rovnako ako na západe.** Je nemysliteľné, aby sa v našich obchodoch za rovnaké ceny predávali produkty podradnej kvality. Je potrebné zjednať nápravu.

- **Pomôcť mladým, aby neutekali pracovať do zahraničia.** Vytvoriť vhodné podmienky na založenie rodiny a budovanie hodnôt na Slovensku.

- **Postarať o v prvom rade o Slovákov a potom sa baviť o migrantoch.** Pokiaľ nebude postarané o dôchodcov, mladých a pracujúcich, nepodporím pomoc pre migrantov v žiadnej podobe. My nie sme zodpovední, za vojny v ich domovoch.

Objednávateľ: Dáša Eliášová,
Višňová 3, Prešov 080 01

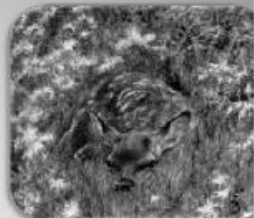
Dodávateľ: Mesto Krompachy, Námestie slobody 1, 053 42 Krompachy, IČO: 00329282

Školáci sa zapojili do čistenia lesov**Mláďatá v prírode
nie sú opustené**

V jarnom období pri
prechádzkach prírodou môžete
náhodne nájsť
mláďatá vtákov a cicavcov.

Preto Vás prosíme:

- ZVÝŠTE OPATRNOSŤ A NEPÚŠŤAJTE VOĽNE SVOJE PSY
  - NESPRÁVAJTE SA HLUČNE
- NIKDY SA NEDOTÝKAJTE NÁJDENÝCH MLÁĎAT

Nadácia Príroda

Ďakujeme za spoluprácu
pri ochrane mláďat!

V rámci jarného upratovania sa do čistenia okolitých lesov a lesných cestičiek pravidelne zapájajú aj žiaci krompašských škôl.

Do tohtoročnej jarnej brigády sa zapojilo 214 žiakov a študentov základných a stredných škôl. Tí vyčistili najmä trávnaté plochy pod lesom a lesné turistické chodníky.

Žiaci Základnej školy na ulici Zemanská vyčistili lesné porasty v okolí Čardy, študenti Gymnázia sa zapojili do čistenia Líščieho vrchu. Žiaci Špeciálnej základnej školy vyčistili od plastových a sklenených fliaš les nad garážami „Pod skalkou“ a žiaci Základnej školy na Maurerovej ulici vyzbierali odpad vedľa panelovej cesty smerom na Plejsy.

Priľahlé ulice v smere na železničnú stanicu a trávnaté porasty zbavili neporiadku žiaci Základnej školy na ulici SNP a študenti Súkromnej spojenej školy Eduram vyčistili okolie školy pod Bačovým vrchom.

Plastové a sklenené fľaše, plechovky, pneumatiky, stavebný odpad a iné. To všetko bolo súčasťou niekoľko desiatok vriec odpadu, ktoré spoločne vyzbierali žiaci našich škôl.

Touto cestou chceme žiakom a študentom miestnych škôl vyjadriť veľké poďakovanie za ich pomoc pri skrášlení okolitých lesov a veríme, že ľudia, vyvážajúci odpad do lesa si uvedomia, že týmto činom škodia nielen prírode, ale aj všetkým ostatným.

Zdroj: www.krompachy.sk

Ministerka vnútra Denisa Saková otvorila v Krompachoch operačné stredisko

Ministerka D. Saková na otvorení strediska spolu s I. Rušinovou a viceprezident PZ Róbert Bozalka.

Foto: šim

Mestský kamerový systém v súčasnosti má 32 kamier. Operačné stredisko sa nachádza na Mestskej polícii v Krompachoch. Čoskoro pribudne v uliciach mesta 26 nových kamier. Rozšírenie kamerového systému zabezpečí Ministerstvo vnútra SR. Nová technika bude súčasťou operačného strediska na Hornádskej ulici. Jeho otvorenia sa zúčastnila aj ministerka vnútra Denisa Saková.

„Znižovanie kriminality našich občanov z minority je jednou z priorít, ktorý si stanovil rezort vnútra. Operačné

stredisko funguje už od 15. apríla, 24 hodín denne, 7 dní v týždni a 365 dní v roku. Kamery obsluhuje 6 zamestnancov, výsluhových policajtov. Do operačného strediska sa nateraz prenáša záznam z mestských kamier. Rezort dokúpi ďalších 26 kamier.

V spolupráci so samosprávou chceme do operačného strediska prenášať aj záznam z obcí Kluknava, Richnava a mesta Spišské Vlachy. Predpokladám, že sa tak udeje v priebehu 3 až 6 mesiacov,“ priblížila ministerka D. Saková.

Krompašské operačné stredisko je pilotným projektom v rámci SR. Štát do neho investoval 25-tisíc eur. Ďalších 2,5 milióna má rezort pripravených v rámci dotácií na zakúpenie kamerovej techniky aj v iných lokalitách v rámci Prešovského a Košického

samosprávneho kraja. Zhruba za mesiac evidujú v rámci operačného strediska 13 oznámení. Väčšinou išlo o majetkovú kriminalitu, priestupky voči občianskemu spolunažívaniu a porušovaniu verejného poriadku. V prípade narušenia vyráža na miesto hliadka vyčlenená na tieto oznámenia.

„Ľudia potrebujú mať pocit istoty a bezpečia. Teším sa, že naše mesto je súčasťou pilotného projektu operačného strediska. Kamery sú potrebné nielen u nás, ale aj inde. Sme radi, že tých kamier v našom meste bude spolu 50. S obvodným oddelením PZ máme dobrú spoluprácu a verím, že bude aj naďalej,“ doplnila primátorka mesta Ing. Iveta Rušinová. Zvyšovanie počtu kamier na území mesta vníma pozitívne aj náčelník mestskej polície Jozef Kuna.

„Máme ešte zopár hluchých miest, kde by nové kamery mohli poslúžiť. Plus niekoľko kusov je už zastaralých, potrebuje vymeniť,“ uviedol náčelník. V meste kamery pomáhajú najmä pri drobnej kriminalite, vandalizme, slúži pri dopravných priestupkoch.

(šim)

Tried' kovové obaly - ušetríš prirodzené zdroje

Plechovky od nápojov a drobné kovové odpady sú bežne zastúpené v rámci komunálneho odpadu, ktorý produkuje každý z nás. Nápoje a potraviny, ktoré sú do takýchto obalov balené, sa v našom živote objavujú vo veľkej miere. Aj plechovky od nápojov či iné drobné kovové obaly je potrebné triediť, aby mohli naďalej slúžiť aj po spracovaní.

Materiál, z ktorého sú plechovky a konzervy vyrobené, je odolný a v prípade ich vyhodenia vo voľnej prírode sa proces rozkladu odhaduje na niekoľko desiatok rokov. Napríklad, spomínaná hliníková plechovka sa v prírode rozloží až za 60 rokov. Naopak, recykláciou kovov sa prírodné zdroje a energia významne zachovávajú. Pred vyhodnením plechoviek do zbernej nádoby by sa mal takýto odpad stlačiť, aby sa ich objem zmenšil na čo najmenšiu možnú mieru.

Do zberných nádob nie je vhodné vhadzovať kovové obaly, ktoré sú znehodnotenú od farieb, chemikálií či lepidiel, ale aj obaly, ktoré sú kombinované s iným materiálom, napríklad obaly od zubných pást.

Po vytriedení prejde kovový odpad rôznymi technológiami úpravy: strihaním, lámaním, lisovaním, drvením, briketovaním. Dotriedené kovové odpady putujú do hút, kde sa pretavia. To, čo v tomto odpade zostalo, (napríklad zvyšky potravín alebo farby v konzervách), zhorí pri teplote 1700 °C. Roztriedený a zlisovaný kov sa odváža na ďalšie spracovanie, kde dostane nový život v podobe kľúčov, rámov na bicykel či plechovky. A nezanedbateľné je aj šetrenie prírodných zdrojov. Napríklad na výrobu jednej tony ocele z recyklovaných materiálov sa použije o 1,5 tony menej železnej rudy, ušetrí sa 500 kilogramov uhlia, vody o 40% a energie o 75%. Zníži sa znečistenie ovzdušia o 86%, znečistenie vody o 97% a zníži sa i ťažobný odpad o 97%. Preto je dôležité nezabúdať aj na triedenie kovových obalov – o všetko ostatné sa postará OZVENVI-PAK.

Nezabudnite, že u nás v Krompachoch sa kovy zbierajú spoločne s plastami do žltých nádob a vriec.

Zdroj: www.krompachy.sk

Slávnostné otvorenie cyklotrasy

Vďaka finančnému príspevku z fondov Európskej únie, si mesto Kropachy mohlo vybudovať nový cyklistický chodník z centra mesta smerom na obec Slovinky.

Celý projekt je navyše obohatený o nové odpočívadlá s lavičkami, ba dokonca pribudol altánok a stojany na bicykle.

Kvalitu tejto novovybudovanej kropašskej cyklotrasy si mohli Kropašania otestovať počas jej oficiálneho otvorenia, ktoré sa konalo v sobotu 11. mája 2019. Otvorenie bolo spojené so spanilou jazdou na bicykloch, odrážadlách, kolobežkách, trojkolkách, korčuliach, skejtbordoch. Po otvorení cyklotrasy nasledovali súťaže pre deti od troch do pätnásť rokov v kategóriách bicykle, odrážadlá, kolobežky, trojkolky, korčule a skejtbordy.

Počas otváracieho ceremoniálu predniesol úvodnú reč Igor Jendruch, predseda Komisie školstva a športu pri MsZ v Kropachoch. Po príhovore sa už postupne pripravovali prví pretekári na štartovaciu čiaru. Prvé tri miesta boli odmeňované zlatými, striebornými a bronzovými medailami, ktoré potešili

detské srdcia. Okrem toho, víťazi dostali diplomy a všetci súťažiaci si mohli pochutnať na sladkej odmene. Prekvapením tohto úspešného podujatia boli medaily za účasť, ktoré si odniesli všetci zúčastnení domov.

Ako bolo už vyššie spomínané, súťažilo sa vo viacerých kategóriách. V kategórii bicykle, deti od troch do piatich rokov, kraľoval Sebastián Štec, na druhom mieste sa umiestnila Sara Matisová a tretie víťazné miesto si pripísala Zara Haľková. V tej istej kategórii súťažili deti od šiestich do deviatich rokov. Najlepší športový výkon podal Felix Humeňanský, za ním si svoju medailu odniesol domov Lukáš Štec a Nikola Borženská. Jozef Zubaľ a Patrícia Borženská obsadili prvé dve miesta v kategórii bicykle, deti od desiatich do pätnásť rokov. V kategórii odrážadlá, deti od troch do piatich rokov patrilo prvé miesto Ele Kollárovej, druhé miesto obsadil Samuel Živčák a bronzovú medailu získal Samuel Bocan. V kategórii kolobežky, deti od šiestich do deviatich rokov, bola jedna, ale zato veľmi odhodlaná víťazka Eliška Šimoňáková.

Nasledovala kategória korčule, deti

od troch do piatich rokov. V tejto kategórii bola absolútnou víťazkou Zara Haľková. O čosi starší brat Zary,

Súťažiaci v kategórii kolieskové korčule.

Hugo Haľko viedol v tej istej kategórii, deti od šiestich do deviatich rokov. Konečnú pretekársku trojku, deti od desiatich do pätnásť rokov, zastávala Aneta Brutovská na prvom mieste, Lívia Legátová na druhom mieste a hneď po nej Natália Salanciová, ktorá zaujala tretie miesto.

Toto podujatie určite prinieslo mnoho krásnych spomienok všetkým detským športovcom, rodiny si spolu mohli vychutnať slnečné sobotné doobedie, ktoré si môžu kedykoľvek zopakovať na novo vystavanej cyklotrase.

Valentína Čatlošová

Najmenší účastníci súťaží.

Foto: Archív mesta

Takto to vidím ja

Akosi tak prirodzene si človek pri vstupe do lesa vyhľadá palicu vhodnú na podopieranie, prípadne na prečistenie stojacej mláky, aby voda odtekala, a na lesnej cestičke bolo kam stúpiť. Tie kaluže tam vytvorili lesné zvieratá.

No a dnes, keď bezmocne držím palicu v ruke, chytá sa ma zúfalstvo. Žiadne mláky, kaluže, ale hlboko

vyryté koľaje od ťažkého nákladu vyťaženého toho najkrajšieho dreva. Nepomôže už palica, potrebovalo by to rýpadlá, aby sa tá cestička aspoň trochu upravila.

Toto už ale nikto nevidí. Pretože mamonári majú vztýčenú hlavu ku korunám stromov. Tie najkrajšie vyhľadávajú a vidia v nich zisky, peniaze, dovolenky. A potom si idú

oddýchnuť, zregenerovať mozgy, zaplatia si drahé pobyty a obdivujú tam cudzie krásy. Zatiaľ im doma mizne tá krása, ktorú inde zbytočne hľadajú.

Mám chuť zvoľať!

Utíš to bezcitné kvílenie okolo stromov
Odíď, choď preč, ber sa, ber!
Toto je môj domov a ty si tá divá zver.

Aj vo farbe zelene uzrieš plachosť v očiach srnky
Nuž rozviň všetky zmysly, ktoré iba človek máva
A vnímaj krásu, čo ti príroda dáva.

Ak vôňu kvetín prerazí zápach spálenín
A nezašumí zvuk lístia vetrom hojdaný
Odíď, odíď! Človek skáraný!

Ak miluješ prírodu, tú čistú nevinnosť
Nech aj nalomená halúzka je príčinou na zlosť.
Mal by si v nej vidieť tie už mŕtve stromy
Pre lesnú zver a vtáčstvo ich jedinú domy.

Mária Dubiňáková

Mažoretky Cheeky Girls žali úspechy na celoštátnej súťaži

V dňoch 3. – 5. mája 2019 sa mažoretky CHEEKY GIRLS zúčastnili Majstrovstiev Slovenska v mažoretkovom športe, ktoré sa konali v Národnom tenisovom centre v Bratislave.

Spomedzi silnej konkurencie si dievčatá vybojovali cenné tituly:

➤ **Majster Slovenska** - Cukerová, N.Jendrichovská, V.Majerníková,

L.Bernáthová, K.Koňárová, S.Fonfárová (mini pom pom deti),
 ➤ **Majster Slovenska** – V. Čechovská, A.Jenčíková, S. Tkáčová, S. Forgáčová, Leskovská, B.Černická, D.Kolárová (mini flag junior),
 ➤ **1. Vicemajster Slovenska** – M.Fečkeová, S.Čurillová, L.Kľocová, A.Rybárová, M.Brejčáková, S.Sabová, V.Pačanová (mini mix kadet),
 ➤ **2. Vicemajster Slovenska** – A.Althová, S. Micherdová, G.Čižmáriková (trio pom pom senior).

Najlepšie tímy, medzi ktorými budú aj mažoretky Cheeky Girls, sa začiatkom júla stretnú na Majstrovstvách Európy v mažoretkovom športe v chorvátskom meste Záhreb.

Dievčatám srdečne blahozeláme a želáme veľa ďalších úspechov v súťažnej sezóne. Ďakujeme veľmi pekne za reprezentáciu nášho mesta.

www.kropachy.sk

MESTO KROPACHY, MESTSKÝ ŠPORTOVÝ KLUB KROPACHY
 a TURISTICKÝ ODDIEL MŠK KROPACHY

pozývajú
 priaznivcov pešej turistiky a milovníkov prírody na

43. ročník

TURISTICKÉHO POCHODU KROMPAŠSKÝMI VRCHMI

Dátum konania: 08. júna 2019 /sobota/

- Trasy:
- A – CHATA ENERGETIK:** Dĺžka trasy 9 km, prevýšenie 424 m, čas prechodu 2:30 hod.
 Kropachy, námestie – Bačov vrch /0:30 h/ – Plejsy chaty /1:00 h/ – Horská chata RELAX /0:15 h/ – Kropachy /0:45 h/
- B – ŽAKAROVSKÉ LÚKY:** Dĺžka trasy 11 km, prevýšenie 494 m, čas prechodu 3:00 hod.
 Kropachy, námestie – Bačov vrch /0:30 h/ – Žakarovské lúky /0:50 h/ – Plejsy, Priehyba /0:20 h/ – Plejsy, chaty /0:15 h/ – Horská chata RELAX /0:15 h/ – Kropachy /0:45 h/
- C – KROMPAŠSKÝ VRCH:** Dĺžka trasy 15 km, prevýšenie 717 m, čas prechodu 04:00 hod.
 Kropachy, námestie – Plejsy, chaty /1:00 h/ – Plejsy, Priehyba /0:20 h/ – Sedlo pod Kropašským vrchom /0:10 h/ – Kropašský vrch /0:20 h/ – Chata Gaborka /0:25 h/ – Sedlo pod Kropašským vrchom /0:20 h/ – Plejsy, Priehyba /0:10 h/ – Plejsy, chaty /0:15 h/ – Horská chata RELAX /0:15 h/ – Kropachy /0:45 h/
- D – BIELA SKALA:** Dĺžka trasy 23 km, prevýšenie 1236 m, čas prechodu 07:00 hod.
 Kropachy, námestie – Pod Skalou /1:10 h/ – Galmus, poľovnícka chata /0:15 h/ – Biela skala /0:35 h/ – Slovinky, kaplnka /0:55 h/ – Slovinky /0:10 h/ – Slovinky, Rošty /1:10 h/ – Sedlo pod Kropašským vrchom /1:10 h/ – Plejsy, Priehyba /0:10 h/ – Plejsy, chaty /0:15 h/ – Horská chata RELAX /0:15 h/ – Kropachy /0:45 h/
- E – PORÁČ:** Dĺžka trasy 38 km, prevýšenie 1480 m, čas prechodu 09:30 hod.
 Kropachy, námestie – Pod Skalou /1:10 h/ – Galmus, poľovnícka chata /0:15 h/ – Nad Sejkovou, prístrešok /0:45 h/ – Zbojský stôl /0:45 h/ – Poráč /0:30 h/ – Poráčska dolina, chata /0:30 h/ – Pod Suchineom /0:25 h/ – Čierny Bocian /0:35 h/ – Slovinky, kaplnka /0:35 h/ – Slovinky /0:10 h/ – Slovinky, Rošty /1:10 h/ – Sedlo pod Kropašským vrchom /1:10 h/ – Plejsy, Priehyba /0:10 h/ – Plejsy, chaty /0:15 h/ – Horská chata RELAX /0:15 h/ – Kropachy /0:45 h/

- Prezentácia:** pri reštaurácii Melódia v Kropachoch, námestie slobody 1
- Odchod na trasy:** individuálne /38 km/ od 06:00 hod. / tel. nahlásiť vedúcemu org. výboru TPKV/
 ostatné trasy od 07:00 hod. do 10:00 hod.
- Cieľ pochodu:** **Chatová základňa horskej chaty RELAX**, kde od 13:00 hod. – do 17:00 hod. bude odovzdaný účastnícky list, turistický odznak, občerstvenie – guľas a odiaľ návrat do Kropach ešte 0:45 hod.
- Účastnícky poplatok:** deti a mládež do 18 rokov, seniori nad 62 rokov.....1,-€
 organizovaní členovia v kluboch KST po predložení platného členského preukazu KST.....2,-€
 ostatní.....3,-€
- Upozornenie:** Pochod sa koná za každého počasia. Účastníci pochodu nech si oblečenie prispôbia počasiu. Za bezpečnosť detí do 15 rokov zodpovedajú rodičia, alebo vedúci detských kolektívov.
- Informácie a kontakt:** Vedúci organizačného výboru TPKV - Ing. Vladimír Müller, tel.: +421905595312, e-mail: vlado.muller@atnet.sk
 Predseda TO MŠK Kropachy - Ing. Eubomír Havaš, tel.: +421907541813, e-mail: hubomir.havas@pobox.sk

Tešíme sa na stretnutie s Vami a prajeme pekné zážitky. Organizačný výbor Turistického pochodu kropašskými vrchmi.

Riaditeľstvo Základnej umeleckej školy
 v Kropachoch oznamuje, že

TALENTOVÉ PRIJÍMACIE SKÚŠKY

budú prebiehať v dňoch:

10. – 14. júna

v čase od 13:00 do 17:00 hod.

v budove základnej umeleckej školy

Hudobný odbor

Hra na klavír, akordeón, gitare, husliach, dychové nástroje, spev

NOVINKA „hra na cimbale“

Výtvarný odbor

Kresba, maľba, rôzne kreatívne techniky

Tanečný odbor

Ľudový, moderný, základy klasického tanca, HIP-HOP, mažoretky

Odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby

Práca s obrazom a zvukom

Viac info na novej doméne: www.zuskropachy.eu

K

spravodajca

Vydáva mesto Kropachy, vydávanie povolené OÚ v Spišskej Novej Vsi, reg. č. 3/91
 Redakčná rada: Mgr. Mária Šimoňáková - redaktorka, Mgr. Anna Grondželová - jazyková korektorka.
 Členovia: Mgr. Agnesa Jarošíková, Mgr. Lucia Mikulová.

Platné evidenčné číslo pre periodickú tlač „Kropašský spravodajca“: EV 3373/09, poradové číslo 05/2019, máj 2019

Grafická úprava a tlač: MOON - reklamné štúdio, Štúrova 5/7, Kropachy.

Podávanie novinových zásielok povolené Východosl. riaditeľstvo pošt Košice, č.j. 1793-OPPP zo dňa 14.6.1994.

Adresa redakcie: MsÚ, Nám. slobody 1, 053 42 Kropachy, tel.: 053/419 22 11, e-mail: kromsprav@gmail.com.

Sídlo vydavateľa: MsÚ, Nám. slobody 1, 053 42 Kropachy, IČO: 329282, ISSN 1339-0368.

Redakčná rada nezodpovedá za obsah článkov dopisovateľov. Zároveň si vyhradzuje právo krátenia a úpravy príspevkov.

Uzávierka príspevkov je do 7. dňa nasledujúceho mesiaca. **KS je v predaji po 20. dni v príslušnom mesiaci.**